

**Tilsynsmøte
Jernbaneverkets sikkerhetsarbeid
i hovedenhet Utbygging**

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 5-02

**Tilsynsmøte
Jernbaneverkets sikkerhetsarbeid
i hovedenhet Utbygging**

Rapport nr.: 5-02
Arkivkode: 02/87 T632
Møtedato: 17.06.02
Foretak: Jernbaneverket
Enhet: Utbygging

Rapportens innhold :

Denne rapporten er utarbeidet for å gi en kortfattet oppsummering av Jernbaneverkets organisering av, og arbeid med, trafikksikkerhet slik dette ble presentert på møtet mellom Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn den 17.06.02.

Intensjonen er ikke å gi utfyllende møterefertat.

Punktene i dette sammendraget refererer seg til agenda som vist i vedlegg 1.

Utarbeidet dato:

Sign.:

Sjur Sæteren
Revisjonssjef

Godkjent dato:

Sign.:

Erik Ø. Johnsen
Direktør

Innholdsfortegnelse

1. Innledning
2. Organisasjon
3. Sikkerhetsstyringssystem
4. Oppfølging av revisjonsavvik
5. Uhellsrapportering/risikobilde
6. Byggeprosjekter
7. SJT-orienterer
8. Oppfølgingspunkter

Vedlegg

1. Agenda
2. Deltakerliste

1. Innledning

Møtet fant sted etter initiativ fra Statens jernbanetilsyn som en del av tilsynets tilsynsvirksomhet med jernbaneforetakene. Møtets hensikt ble i innledende korrespondanse angitt å være opprettholdelse av en dialog mellom Jernbaneverkets og Utbyggings ledelse og tilsynet angående Jernbaneverkets arbeid med å ivareta sikkerheten for passasjerer og tredjemann i Utbygging.

2. Organisasjon

HK redegjorde for overordnet organisering som nå baseres på prosessorientering. JU gjennomfører større prosjekter (fra hovedplan er ferdigstilt til idriftssettelse), mens regionen selv gjennomfører mindre prosjekter. Regionene er normalt oppdragsgiver for JU.

JU redegjorde for dagens organisering og bakgrunnen for denne. I tillegg til investeringsprosjekter kan JU av og til også gjennomføre vedlikeholdsprosjekter der JUs rolle primært vil være prosjektstyring. JU har 120-150 ansatte.

Et prosjekt organiseres slik at aktuelle stabsfunksjoner i JUs sentrale ledelse trekkes inn i prosjektet og underlegges prosjektets styring. Hvert prosjekt har en sikkerhetslederfunksjon som rapporterer til prosjektsjef og i tillegg har en faglig rapporteringsvei til JUs sikkerhetsjef. Det ble likeledes presentert et organisasjonskart der det var inntegnet en sikkerhetsledelsesfunksjon med forankring under de ulike fagområdenes leder. Det ble i etterkant av møtet avklart at det i praksis er prosjektets sikkerhetsledelsesfunksjon som følger opp sikkerhetsarbeidet også i de ulike fagområdene.

Sikkerhet ved et prosjekt rapporteres som produktsikkerhet og prosess-sikkerhet på overordnet og operasjonelt nivå. Rapporteringen ble opplyst å være noe dårlig strukturert foreløpig.

På spørsmål fra SJT om grensesnitt mellom JUs sikkerhetssjef og prosjektets sikkerhetsledere ble det opplyst at JUs sikkerhetssjef bruker mye tid på kommunikasjon og utvikling av felles forståelse. Det avholdes årlig to samlinger over to dager med bla med dette til formål i tillegg til månedlige formelle avdelingsmøter i kvalitets- og sikkerhetsavdelingen.

3. Sikkerhetsstyringssystem

HK redegjorde for Jernbaneverkets overordnede sikkerhetsstyringssystem som er et integrert system . Utbyggingsaktiviteter er i stor grad styrt av andre forskrifter enn jernbanelovgivningen.

JU redegjorde for sikkerhetsstyringssystemet i JU.

Endringer vurderes primært kvalitativt mot akseptkriteriene som er angitt i 1 B- Si. Dialogen avdekket manglende presisjon i oppfatningen av hvorvidt målet er kontinuerlige forbedringer av sikkerheten eller opprettholdelse av nivået. JBV presiserte viktigheten av å betrakte risikonivået for hele strekninger og ikke bare enkeltpunkter der inngrepene skjer.

Det ble opplyst at kurs i sikkerhetsstyring og risikoanalyse var gjennomført for alle linjeledere og stabspersonell med sikkerhetsrelaterte oppgaver. Det er videre gjennomført innføringskurs i Cenelec-normene for signalpersonell.

JU skisserte tanker for utvikling av sikkerhetsstyringen og vil etablere en handlingsplan for å:

- 1) viderutvikle struktur for fullt ut å møte krav i 1B-SI og eksterne forskriftskrav, herunder
 - mål og akseptkriterier
 - dataverktøy for håndtering av risiko (risikobilde)
 - rapportering
 - anskaffelser
- 2) etablere plan for utvikling av kunnskap og kultur (Dette har et grensesnitt mot Jernbaneverkets kulturprosjekt)
- 3) Etablere plan for forbedringstiltak

Handlingsplanen skal overleveres HK 30. november. SJT får planen når den er ferdig behandlet, senest 15.01.03.

Planforutsetninger fremkommer i hovedplan, som krav i 1B-Si og som resultater av risikoanalyser. Oppfølging av planforutsetningene er beskrevet som system i 1B-Si, 1B-Pr og 1B-Pl, mens det prosedyremessig er beskrevet i kap 8 og 10 i JUs styringssystem.

På spørsmål fra SJT ble det opplyst at ved vesentlige endringer blir hovedplanen revidert. Det eksisterer en prosedyre som ivaretar dette internt. Den vil bli oppdatert slik at den også dekker varsling til Statens Jernbanetilsyn.

På spørsmål fra SJT om oppfølging av leverandører ble det opplyst at relevante krav fra jernbanelovgivningen videreføres som krav i kontrakten. Krav videreformidles også gjennom HMS-plan (via risikoanalyse). Krav til materialkvalitet ligger i anbudsforespørsel. JU opplyste at de er i prosess med å forbedre kontrollplaner med tanke på å oppnå bedre oppfølging av leverandører. Styring med leverandørers underleverandører i flere ledd ble opplyst å være utfordrende.

På spørsmål fra SJT ble det avklart at JU ikke har identiske sikkerhetsfora med regionene (så som Risikogruppe hovedenhet eller Synergiforum hovedenhet som er beskrevet i 1B-Si kap 12 vedlegg 1) ettersom det er regionene som har det togframføringsmessige ansvaret ved prosjekter.

Det ble fra SJT påpekt at det er lite eierskap til risikoanalysene i JU. JU var ikke uenig og så behovet for å styrke eierskapet. En måte å oppnå dette på, var økt involvering i utarbeidelsen av analysene.

Det ble videre påpekt av SJT at sikkerhetsleder i Skøyen-Asker prosjektet ikke ble tilstrekkelig involvert i endringsstyret. JU uttrykte behov for å se på den organisatoriske plassering av sikkerhetslederne. Det ble imidlertid uttrykt at det var mye behandling av økonomiske forhold i endringsstyret som ikke er av interesse for sikkerhetsledere. For å sikre

bedre sikkerhetsfokus vil det innføres en ordning der sikkerhetsleder involveres i forbindelse med beslutning om endringer som har betydning for sikkerhet.

4. Oppfølging av revisjonsavvik

Jernbaneverket påpekte at vesentlige endringer i organisasjonen og rammeverk har endret mye av grunnlaget for avvikene i revisjonsrapport 4-00 og mente tradisjonell lukking av avvik var u hensiktsmessig. Jernbaneverket overleverte en beskrivelse av status for hvert avvik med forslag til hvilke som kan lukkes. Det var enighet om at man må legge intensjonen bak avvikene til grunn for lukkingen.

SJT refererte sin erfaring med oppfølging av revisjonsrapport 4-00 og erfarte at trykket i oppfølgingen fra JUs side ble merkbart mindre etter hvert og at arbeidet startet nærmest på nytt etter hver omorganisering. SJT har i sin oppfølging erfart at arbeidsmiljøfokus fremdeles er dominerende.

SJT stilte spørsmål ved manglende deltakelse av prosjektledelsen på sluttmøtet i JUs egen interne revisjon som nettopp ble gjennomført. JU viste til at en konkret hendelse med poretrykksfall var årsaken til prosjektledelsens fravær og at hendelsen var av en slik karakter at den var viktig å prioritere. JU viste til at ledelsen generelt har et høyt engasjement i interne revisjoner og ser på dette som et viktig verktøy. JU viste for øvrig i samme sammenheng til at JU vurderer utlysning av en stilling som revisjonsleder.

5. Uhellsrapportering/risikobilde

JU poengterte at framføringsulykker og tilløp til slike håndteres av den aktuelle region. JU har for øvrig Synergi-systemet der de registrerer uønskede hendelser. Dersom det oppdages feil av sikkerhetsmessig betydning i prosjekteringsarbeidet eller i arbeidsprosesser blir dette ikke uhellsregistrert men avviksbehandlet.

Tall som representerte risikobilde for enkelte prosjekter ble presentert.

Det er ikke identifisert generiske sikkerhetsmessige problemstillinger.

6. Byggeprosjekter

JU forutser ingen nye prosjekter som skal innrapporteres til SJT før 2005 unntatt eventuelt GSM-R utbyggingen.

7. SJT-orienterer

SJT orienterte om ny organisasjon, forskriftsarbeid og nye krav til innrapportering av uønskede hendelser.

8. Oppfølgingspunkter

Det ble innledningsvis avklart at oppfølgingspunktene ikke er å betrakte som pålegg. Dersom det er forhold som anses sikkerhetskritisk vil det bli reist som egen sak og sendt eget brev.

Oppfølgingspunktene følges opp i neste ledelsesmøte eller i annen naturlig sammenheng.

Følgende oppfølgingspunkter ble identifisert:

1. Jernbaneverket oversender kopi av handlingsplan for sikkerhet innen 15.01.03.
2. SJT skal få melding om endringer i hovedplaner. Jernbaneverket innarbeider det i prosedyrer og gir tilbakemelding når dette er gjort. Frist 15.09.02.
3. Jernbaneverket oversender rapport fra internrevisjon på Skøyen-Asker prosjektet (alternativt gir melding om når den er klar for gjennomsyn). Frist 15.09.02
4. Jernbaneverkets statusbeskrivelse for revisjonsrapport 4-00 ble overlevert på møtet.

Agenda

Vedlegg 1

Møte med ledelsen i Jernbaneverket, Jernbaneverket Utbygging mandag 17. juni 2002

Tid: 9-13

Sted: Wergelandsveien 3

1. Innledning

9.00 Agenda, møtets hensikt, presentasjon av møtedeltakerne v/SJT

2. Organisasjon

9.15 JBV orienterer om organisering av Jernbaneverket Utbygging og hvordan prosjekter prinsipielt organiseres og følges opp.

9.30 Spørsmål/kommentarer fra SJT

3. Sikkerhetsstyringssystem

9.45 JBV redegjør for status for utvikling og implementering av styringssystem for ivaretagelse av reisende og tredjemanns sikkerhet. Herunder særskilt redegjørelse for implementering av planforutsetninger i utbyggingsprosjekter.

10.10 Spørsmål/kommentarer fra SJT

4. Oppfølging av revisjonsavvik

10.30 JBV redegjør for status i arbeidet med å lukke avvik fra SJTs revisjoner.

10.45 SJT redegjør for sine erfaringer med oppfølging av avvik i Jernbaneverket Utbygging.

11.00 **Lunsj**

5. Uhellsrapportering/risikobilde

11.30 JBV redegjør for uhellsrapportering i utbyggingsenheten og for risikobildet i Jernbaneverket Utbygging med hovedvekt på sikkerhet for passasjerer og tredjemann.

11.45 Spørsmål/kommentarer fra SJT

6. Byggeprosjekter

12.00 JBV informerer og større utbyggingsprosjekter som initieres i perioden 2002-2004.

7. SJT-orienterer

- 12.10 -om ny organisasjon
- om pågående forskriftsarbeid
- om ny ordning for uhellsrapportering

8. Eventuelt

9. Oppsummering v/SJT

Deltagere:

Jernbaneverket:

Jon Frøisland	JBV/ HK
Magne Paulsen	JU
Rolf Kr. Jelstad	JU
Kåre Meling	JU
Ole Kontorp	JU
Ove Skovdahl	JBV/HK
Finn Holom	JU

Statens Jernbanetilsyn:

Erik Ø. Johnsen
Gunhild Halvorsrud
Øystein Ravik
Harald R. Sundlo
Sjur Sæteren